

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15024902	CEIP Plurilingüe Wenceslao Fernández Flórez	A Coruña	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Educación en valores cívicos e éticos	6º Pri.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	10
4.2. Materiais e recursos didácticos	11
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	12
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	13
7.2. Actividades complementarias	14
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	14
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	15
9. Outros apartados	16

1. Introducción

Programación didáctica para a área de Educación en Valores Cívicos e Éticos de 6º de primaria.

O sexto curso de educación primaria no CEIP Plurilingüe Wenceslao Fernández Flórez está composto por dúas clases, formadas por 25 alumnos/as cada unha. Entre o alumnado de 6ºEP hai tres con ACS; unha nena e dous nenos con TEA; unha nena e un neno que promocionaron con materias sen superar os obxectivos mínimos e dúas nenas e dous nenos (un deles TEA) valorados por sobredotación. Temos tamén un neno (incorporado este curso) e dúas nenas (incorporadas o curso pasado) con exención de cualificación en lingua galega. Todos estes aspectos serán tidos en conta a nivel metodolóxico.

Somos E-DIXGAL, e por tanto, contamos cos recursos vinculados a este modelo.

Esta programación desenvolverase nun centro no que hai matriculados arredor de 470 alumnos e alumnas.

O colexio, que ten horario de xornada continua, de 9:00 a 14:00 horas, dispón de comedor e actividades extraescolares.

Somos centro plurilingüe e temos adxudicada unha auxiliar de conversa.

Cóntase tamén con outros recursos, como unha biblioteca incluída en PLAMBE.

Os ultraportátiles serán as ferramentas comúns de traballo do alumnado, nunha contorna de aula virtual configurada con elementos aportados por recursos da plataforma e tamén de elaboración por parte do equipo de mestras do nivel. Serán complementados con cadernos de traballo e outros materiais.

A materia de Valores éticos e cívicos é unha materia de moita importancia para poder cumprir cos obxectivos do curriculum.

Nesta materia axúdase a garantir o dereito universal dos nenos e nenas a recibir unha educación primaria que lles permita desenvolver ao máximo as súas posibilidades, formarse no respecto dos dereitos humanos e liberdade fundamentais e prepararse para asumir unha vida responsable nunha sociedade libre e tolerantes ante as dificultades.

Ao mesmo tempo reforma a preparación das persoas para actuar como cidadanía participativa e crítica implicándose na mellora de cohesión, defensa e desenvolvemento da sociedade democrática.

Esta materia responde á preocupación por mellorar a calidade da educación de todo o alumnado fomentando o desenvolvemento de procesos educativos que potencia a participación individual para lograr fins colectivos.

Os criterios de avaliación e contidos distribúense en tres bloques,

1. Autocoñecemento e autonomía moral
2. Sociedade, xustiza e democracia
3. Desenvolvemento sostible e ética ambiental.

Nos tres bloques preténdese facer un percorrido dende a propia persoa e a súa autonomía, saber seguidamente o papel que cumpre na sociedade, e a súa responsabilidade para cos demais e para rematar, a responsabilidade ética e moral que temos de cara o mundo, ao demais seres vivos e ao noso planeta. Todo isto fundamenta as bases dos retos do século XXI.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Deliberar e argumentar sobre problemas de carácter ético referidos a si mesmo e á súa contorna, buscando e analizando información fiable e xerando unha actitude reflexiva respecto diso, para promover o autoconecemento e a autonomía moral.	1-3			4	4-5	1-2-3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Actuar e interactuar de acordo con normas e valores cívicos e éticos, recoñecendo a súa importancia para a vida individual e colectiva e aplicándoos de maneira efectiva e argumentada en distintos contextos, para promover unha convivencia democrática, xusta, inclusiva, respectuosa e pacífica.	5	3			3-4	1-2-3		1
OBX3 - Comprender as relacións sistémicas entre o individuo, a sociedade e a natureza, a través do coñecemento e da reflexión sobre os problemas ecosociais, para comprometerse activamente con valores e prácticas consecuentes co respecto, coidado e protección das persoas e do planeta.	2-5		1-5		2	3-4	1	
OBX4 - Desenvolver a autoestima e a empatía coa contorna, identificando, xestionando e expresando emocións e sentimentos propios, e recoñecendo e valorando os dos outros, para adoptar unha actitude fundada no coidado e no aprecio de si mesmo, dos demais e do resto da natureza.	1-5				1-2-3	2-3-4	3	

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Sei como son e teño o control	Como se define a persoa, construción dun autoconceito axeitado de nós mesmos. Expresión das emocións.	16	5	X		
2	Tomo as miñas decisións	Que nos move a actuar, como facelo de xeito responsable e autónomo, as normas que guían as nosas accións.	17	6	X		
3	Falamos e resolvemos conflitos	Fundamentos da vida en sociedade: familia, amor, convivencia democrática con xustiza e paz.	17	6		X	
4	Son unha persoa xusta	A corresponsabilidade entre todas as persoas sen exclusión de xénero, raza, etnia, procedencia. Respecto da diversidade.	17	6		X	
5	Todos os seres vivos merecemos respecto	Actitude respectuosa coa biodiversidade, animais e demais seres vivos.	16	6			X
6	Cidadáns do mundo	A ecodependencia, valores e hábitos a desenvolver para habitar nun planeta xusto e sustentable	17	6			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Sei como son e teño o control	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Construír un adecuado concepto de si mesmo ou si mesma en relación cos demais e coa natureza, organizando e xerando, de forma segura e crítica, información analóxica e dixital acerca dos trazos relativos á identidade, diferenza e dignidade das persoas.	É capaz de definirse de xeito escrito diferenciando os conceptos de identidade, diferenza e dignidade	TI	100
CA1.2 - Identificar e expresar emocións, afectos e desexos, mostrando confianza nas propias capacidades ao servizo da consecución motivada de fins persoais e colectivos.	Expresa oralmente de xeito correcto as súas emocións, afectos e desexos.		
CA1.3 - Xerar unha posición moral autónoma mediante o exercicio da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso con outros arredor dos distintos valores e modos de vida, así como dos problemas relacionados co uso responsable, seguro e crítico das redes e medios de comunicación, das condutas adictivas, da prevención do abuso e do acoso escolar e do respecto á intimidade persoal.	É capaz de resolver por escrito un dilema moral de xeito argumentado e respectuoso		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A natureza dos seres humanos: - A igualdade en dignidade de todos os seres humanos. - As diferenzas entre os humanos: unicidade e irrepeticibilidade dos individuos. - As características que definen a persoa: - Ser natural, ser vivo, ser animal. - Ser social. Vivir con outros e depender dos outros para vivir. - Actuar libremente, movidos por desexos, emocións e sentimentos e pola razón. - A identidade persoal: os papeis da natureza e da crianza na constitución do ser humano. - A educación das emocións e dos sentimentos: - A autoestima persoal. - O autocontrol. A xestión dos sentimentos.

Contidos
- A educación afectivo-sexual.

UD	Título da UD	Duración
2	Tomo as miñas decisións	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Interactuar cos outros adoptando, de forma motivada e autónoma, condutas cívicas e éticas orientadas polos valores comúns, a partir do coñecemento, dos dereitos humanos e dos principios constitucionais fundamentais en relación con contextos e problemas concretos, así como por unha consideración crítica e dialogada sobre como debemos relacionarnos cos demais.	Participa canto menos unha vez nos debates na aula adoptando unha actitude respectuosa e dialogada	TI	100
CA1.5 - Xestionar equilibradamente pensamentos, sentimentos e emocións e desenvolver unha actitude de estima e coidado de si mesmo ou si mesma, dos demais e da contorna, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e afectos e recoñecendo e valorando os doutras persoas, en distintos contextos e en relación con actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Á hora de intervir oralmente, recolle ideas e apreciacións do resto de compañeiros e compañeras da aula valorándoas		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O proxecto persoal: o modelo de vida que orienta as accións: - A autonomía da vontade. - A responsabilidade sobre as accións propias. - O recoñecemento da diversidade de valores, fins e modelos de vida e o respecto aos proxectos persoais dos outros. - A ética como guía das accións: - Normas e xuízos morais. Os valores e o valioso. - A polaridade dos valores: virtudes e defectos. - O pensamento crítico e ético en acción: - Os perigos para a autonomía e o proxecto persoal. Os medios de comunicación, as redes sociais, a publicidade e o consumismo. As condutas adictivas. - O respecto aos outros. O rexeitamento dos casos de abuso, ciberacoso, marxinação e exclusión. - Os riscos das tecnoloxías da información e da comunicación. Condutas responsables fronte aos malos usos dos distintos aparatos electrónicos.

Contidos
- O debate sobre os límites da liberdade de expresión.

UD	Título da UD	Duración
3	Falamos e resolvemos conflitos	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Promover e amosar un xeito de convivencia democrática, xusta, inclusiva, respectuosa e pacífica, a partir da investigación e da comprensión da natureza social e política do ser humano e mediante o uso crítico dos conceptos de «lei», «ética», «civismo», «democracia», «xustiza» e «paz».	Investiga e fai unha redacción acerca do que significa ser un ser social por natureza, empregando alo menos dous dos conceptos propostos.	TI	100
CA2.2 - Interactuar cos outros adoptando, de forma motivada e autónoma, condutas cívicas e éticas orientadas polos valores comúns, a partir do coñecemento, dos dereitos humanos e dos principios constitucionais fundamentais, en relación con contextos e problemas concretos, así como por unha consideración crítica e dialogada sobre como debemos relacionarnos cos demais.	Explica de xeito escrito e coas súas palabras os dereitos humano fundamentais.		
CA2.3 - Reflexionar e asumir un compromiso activo e crítico con valores relativos á solidariedade e ao respecto ás minorías e ás identidades etnoculturais e de xénero, analizando desde un punto de vista ético cuestións relacionadas coa desigualdade e coa pobreza, co feito multicultural, coa diversidade humana e cos fenómenos migratorios.	Elabora un traballo escrito sobre os fenómenos migratorios e propón alo menos dúas solucións de mellora.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O ser humano como ser social por natureza: - Fundamentos da vida en sociedade. A familia. A amizade e o amor. A empatía cos demais. - A conduta cívica: respectar as regras de convivencia. A diferenza entre as normas morais e as normas legais. - A democracia como mellor modo de convivencia: - Principios e valores constitucionais e democráticos na Constitución española e no Estatuto de autonomía de Galicia. - O diálogo e a argumentación na toma de decisións en común e a resolución pacífica de conflitos. - O problema da consecución da xustiza na democracia. - A cultura da paz e da non violencia: - O papel do Estado na consecución da paz, da seguridade e da cooperación internacional e o papel das ONG e ONGD.

Contidos
- O valor da defensa e da protección civil e a colaboración cidadá na seguridade integral dos cidadáns.

UD	Título da UD	Duración
4	Son unha persoa xusta	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Contribuír a xerar unha convivencia respectuosa, non sexista e comprometida co logro da igualdade e a corresponsabilidade efectivas e coa erradicación da violencia de xénero, a partir do coñecemento e da análise crítica da situación secular de desigualdade entre mulleres e homes.	Escrebe unha lista de comportamentos rexeitables coa diversidade recoñecendoos no seu entorno e propón solución para cada un deles.	TI	100
CA2.5 - Comprender e valorar os principios de xustiza, solidariedade, seguridade e paz, á vez que o respecto ás liberdades básicas, a partir da análise e da ponderación das políticas e accións de axuda e cooperación internacional, de defensa para a paz e de seguridade integral cidadá, exercidas polo Estado e as súas institucións, os organismos internacionais, as ONG e ONGD e a propia cidadanía.	Coñece e describe as institucións e organizacións de cooperación nacional, local e internacional, dende as da súa vila, ata as mundiais. Elabora por escrito unha síntese da súa actividade		
CA2.6 - Xestionar equilibradamente pensamentos, sentimentos e emocións e desenvolver unha actitude de estima e coidado de si mesmo ou si mesma, dos demais e da contorna, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e afectos e recoñecendo e valorando os doutras persoas, en distintos contextos e en relación con actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Á hora de debater é capaz de expresarse con respecto, argumentando de xeito crítico sobre cuestións éticas e cívicas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O respecto dos dereitos humanos e os dereitos da infancia: - A pobreza e a explotación laboral e infantil. As súas causas e a procura de solucións globais e locais. - A igualdade e a corresponsabilidade entre mulleres e homes, a prevención dos abusos e a violencia contra as mulleres e a conduta non sexista. - O respecto da diversidade cultural e das tradicións: - A conquista da igualdade social de todos os cidadáns sen depender da súa orixe étnico-cultural. - O respecto da orientación sexual e da identidade de xénero. A prevención da LGTBIQ+-fobia.

UD	Título da UD	Duración
5	Todos os seres vivos merecemos respecto	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Interactuar cos outros adoptando, de forma motivada e autónoma, condutas cívicas e éticas orientadas polos valores comúns, a partir do coñecemento dos dereitos humanos e dos principios constitucionais fundamentais, en relación con contextos e problemas concretos, así como por unha consideración crítica e dialogada sobre como debemos relacionarnos cos demais.	Traballo en grupo nunha exposición interactiva exemplificando condutas incívicas e explicando os dereitos humanos e principios constitucionais fundamentais.	TI	100
CA3.2 - Avaliar diferentes alternativas coas que frear o cambio climático e acadar os obxectivos de desenvolvemento sostible, identificando causas e problemas ecosociais e xustificando argumentalmente, e de modo crítico, o deber ético de protexer e coidar a natureza.	Avalía 4 alternativas posibles para frear o cambio climático dende a nosa práctica individual.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Natureza humana e natureza animal: - Relacións e condutas afectivas e respectuosas cara aos demais seres vivos fundamentadas en valores comúns e democráticos. - Actitude humana e respectuosa coa biodiversidade. - A ecodependencia, a empatía e o deber. As posibles consecuencias dunha mala praxe: - As ameazas ao medio ambiente: o cambio climático, a deforestación, a desertización, a polución e a contaminación, a perda de biodiversidade. O exemplo da capa de ozono.

UD	Título da UD	Duración
6	Cidadáns do mundo	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
		TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Comprometerse activamente con valores, prácticas e actitudes afectivas consecuentes co respecto, coidado e protección das persoas, dos animais e do planeta, a través da participación en actividades que promovan un consumo responsable e un uso sostible do chan, do aire, da auga, da enerxía, da mobilidade segura, saudable e sostible e da prevención e xestión de residuos, recoñecendo o papel das persoas, colectivos e entidades comprometidas coa protección da contorna.	Debate na aula de xeito oral, e de xeito argumentado acerca dos actuais debates sobre a protección e coidado dos animais e demais seres do planeta.		
CA3.4 - Xestionar equilibradamente pensamentos, sentimentos e emocións e desenvolver unha actitude de estima e coidado de si mesmo ou si mesma, dos demais e da contorna, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e afectos e recoñecendo e valorando os doutras persoas, en distintos contextos e en relación con actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	É capaz de expresarse de xeito crítico a nivel individual e considerar nas súas intervencións as aportacións dos seus compañeiros e compañeiras		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A ética, a política e a xustiza nun planeta habitable: - O ser humano como animal político na natureza: dereitos humanos da solidariedade e comportamentos éticos cara aos animais. O rexeitamento e a prevención do maltrato animal. - O ser humano como un ser ético no planeta: o deber en relación co resto dos seres vivos. - Prácticas responsables: valores, hábitos e actividades para o desenvolvemento racional e sostible: - O papel das persoas, colectivos e entidades comprometidas coa protección da contorna. - O uso sostible da enerxía, a produción racional de bens de consumo e a xestión dos residuos. - A actitude crítica ante a contaminación e a perda de biodiversidade. - A actitude responsable respecto do coidado dos animais, da valoración da auga, do aire, do chan e dos bosques e da protección do planeta.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A natureza da materia, as condicións socioculturais, a dispoñibilidade de recursos, características do alumnado serán tidas en conta e axustarán a programación coa finalidade de propiciar unha aprendizaxe competencial no alumnado. Enfocarase á realización de tarefas ou situacións-problema, plantexadas con obxectivos concretos, que o alumnado debe resolver facendo un uso axeitado dos distintos tipos de coñecemento, destrezas, actitudes e valores, debendo ter en conta sempre a atención á diversidade e o respecto polos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe.

Para propiciar a interacción se farán diversas propostas a través do traballo cooperativo, para favorecer a resolución conxunta de tarefas e problemas, potenciar a atención á diversidade, a inclusión, a igualdade e, en definitiva, a convivencia. As propostas en equipo brindan a oportunidade de intercambio entre o alumnado, permiten a diversidade de ideas e propostas, favorecen clarificar tarefas, discutir plans, chegar a acordos e consensos, analizar producións... Promoven reflexionar e compartir diferentes maneiras de resolver permitindo aproximarse cada vez máis a un proceso eficaz.

É preciso secuenciar a ensinanza de tal xeito que se parte de aprendizaxes máis simples para avanzar gradualmente

cara outros máis complexos.

Un dos elementos fundamentais destas concrecións metodolóxicas será espertar e manter a motivación cara o aprendizaxe do alumnado, propiciando que o seu papel sexa activo e autónomo, conscente de ser responsable da súa aprendizaxe.

Con este propósito é preciso que o profesorado procure todo tipo de axudas para que o alumnado comprenda o que aprende, saiba para que o aprende e sexa capaz de usar o aprendido en contextos dentro e fóra da aula. O noso papel, como mestres/as, será o de guía e mediador/a para facilitar a construción de aprendizaxes os/as nosos/as alumnos/as.

A organización da aula será flexible, permitindo diversos agrupamentos en función dos contidos que se vaian traballar. No traballo en equipo se procurarán que estes sexan o máis heteroxéneos posibles para que a diversidade sexa un punto de enriquecemento para todo o alumnado.

A utilización do entorno Edixgal permitiranos investigar, contrastar información, facer traballos en grupo como muros, debater en foros e fomentar o espírito crítico en relación ao uso das novas tecnoloxías, redes sociais, etc., converténdose tanto nunha ferramenta de traballo de toda a materia como un obxectivo en sí mesma.

As estratexias metodolóxicas que se levarán a cabo serán as seguintes:

- Plantexamento de diferentes situacións de aprendizaxe que permitan ao alumnado desenvolver distintos procesos cognitivos: analizar, identificar, recoñecer, localizar, resolver.
- Potenciar no alumnado a autonomía, creatividade, reflexión e espírito crítico
- Empregar distintas fontes de información, diversificar materiais e recursos didácticos
- Potenciar o traballo colaborativo, a aceptación mutua e empatía como elementos que enriquecen a aprendizaxe entre iguais.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Portátiles do alumnado proporcionados polo programa Edixgal
Espazo EVA Abalar, contidos dixitais elaborados polas diferentes editoriais e contidos personalizados elaborados polo docente
Portátil da aula e PDI
Recursos audiovisuais e Internet
Recursos de uso puntual segundo a temática: xornais, carteis, folletos informativos ou de publicidade, etc.

Cada un destes recursos poderá ser empregado para desenvolver a materia ao longo do curso, sempre tendo en conta a posibilidade de adaptación dos recursos a todo o alumnado de aula, flexibilizando sempre en tempo ou na mesma escolla dos recursos no caso de precisar aplicar varios diferentes na mesma sesión.

Partiremos do espazo virtual Eva do programa Edixgal como punto de partida para organizar a estrutura dos contidos e a partir de ahí escolleremos o material axeitado en función das necesidades. Este listado de material non pode ser considerada unha lista pechada, xa que ao longo do curso poden ser incorporados outros recursos ou materiais que faciliten a aprendizaxe.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial debe recoller información relevante do alumnado para poder axustar e desenvolver a programación acorde coas súas características, unha aprendizaxe significativa e unha contribución axeitada ao desenvolvemento das competencias.

A principio de curso a avaliación inicial consistirá en:

- Achegar información sobre o contexto escolar do grupo: profesorado, recursos, posibilidades de interacción con outros grupos, coordinación, medidas de atención, métodos,...
- Obter datos relacionados co entorno socio-familiar do alumnado que poidan incidir no seu desenvolvemento escolar.
- Definir concretamente a intervención educativa a desenvolver priorizando aqueles aspectos que se amosaron

deficitarios

- Concretar estratexias de aprendizaxe que permitan unha intervención máis eficaz, ademais de servir de referente para contrastar os avances que se vaian obtendo ao longo dos procesos de aprendizaxe e ensino desenvolvidos.

Para a recollida de información se usará tanto a observación do desenvolvemento do alumnado na aula, a consulta de documentación (informes anteriores) e diferentes producións do alumnado, tanto escritas como orais.

Ao principio de cada unidade didáctica tamén se fará unha pequena avaliación inicial que nos permita coñecer o punto de partida do alumnado con respecto aos novos aprendizaxes que se van traballar, partindo dunha situación da vida cotiá e a procura da súa solución. Isto nos permitirá facer unha atención máis individualizada e axudar ao alumnado que poida presentar algunha dificultade.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	16	17	17	17	16	17	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

A avaliación será continua.

Á hora de establecer os criterios de cualificación da materia, debemos ter en conta os instrumentos de avaliación marcados nesta programación respecto ás diferentes unidades didácticas.

Nesta materia a cualificación se baseará 100% nas táboas de indicadores, xa que non se realizarán probas escritas, sendo fundamentais as actividades realizadas na clase, tanto individuais como en grupo, sendo estas de diferente natureza (debates, traballo en grupo, presentacións dixitais, investigacións, etc.).

A nota de cada trimestre se calculará en base á media das unidades que corresponden a ese trimestre.

A nota final da asignatura será a do terceiro trimestre.

Criterios de recuperación:

O alumnado que non obteña unha cualificación positiva recibirá o apoio correspondente e preciso tendo en conta as aprendizaxes que non adquiriu. Ao longo das seguintes unidades didácticas e, dado que os contidos son progresivos, se irán reforzando os das unidades anteriores, permitindo así recuperar o que non foi adquirido. Nos últimos días do curso se farán actividades globais que integren todos os contidos aprendidos no curso, que servirán de repaso para o alumnado que obtivera unha cualificación positiva e como recuperación para o que non.

6. Medidas de atención á diversidade

A atención á diversidade é o pilar fundamental sobre o que se asentan tanto as estratexias metodolóxicas como o desenvolvemento en xeral de toda a situación de aprendizaxe.

Como non todo o alumnado procesa a información de igual xeito optárase por unha presentación con formatos e soportes diferentes que se acomoden ás diferentes percepcións (visual, auditiva, táctil...), comprensións, niveis de abstracción, monitoreo do progreso, intereses e tipos de linguaxe.

Tamén, neste mesmo senso, favoreceranse diversas maneiras de expresar o aprendido, as diferente linguaxes, serán elementos fundamentais a ter en conta xunto con estratexias diversificadas para as funcións executivas.

Favorecerase a accesibilidade ao material, evitándose a sobreestimulación e as distraccións innecesarias.

Promoverase a aprendizaxe entre iguais e a aprendizaxe en equipos cooperativos, sendo estes equipos heteroxéneos e multiniveis, que permitan traballar ao nivel das capacidades individuais dentro do equipo.

Deseñaranse actividades multinivel que permitan o traballo conxunto de todo o alumnado compartindo unha experiencia común, mais adaptada ao seu nivel e á súa capacidade de abstracción. O traballo no entorno dixital Edixgal permite facer accesibles os contidos e axeitar todo tipo de actividades.

As avaliacións inicial, do proceso e final tamén atenderán á diversidade tanto nos instrumentos de recollida de datos (que deberán ter variedade), como nos tempos (que serán flexibles en función do alumnado e o seu ritmo) e nos procedementos e instrumentos de rexistro de datos. Deberase tamén ter presentes as necesarias autoavaliacións e coavaliacións.

Sempre en coordinación co Equipo Directivo e o Departamento de Orientación se facilitará apoio individualizado ao alumnado que así o precise en función das súas características, ademáis do reforzo e a atención individual que poida realizar o mestre titor.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Comprensión lectura, expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Fomento da creatividade e espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Igualdade entre homes e mulleres	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Educación para a paz	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sostible	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Educación para a saúde e afectivo-sexual	X	X	X	X	X	X

Observacións:

A formación en valores cívicos e éticos implica mobilizar o conxunto de coñecementos, destrezas, actitudes e valores que lle permiten ao alumnado tomar conciencia da súa identidade persoal e cultural, de certas cuestións éticas e sociais relativas á convivencia e do carácter interconectado e ecodpendente da súa vida con relación á contorna. Todo iso co obxecto de poder apreciar e aplicar con autonomía aquelas normas e valores que rexen a convivencia nunha sociedade plural e democrática.

Os elementos transversais arriba mencionados trabállanse de xeito completo ao longo de todas as unidades nesta materia, de feito coinciden cos obxectivos desta asignatura e a temática das unidades didácticas.

A competencia dixital, por estar dentro do programa Edixgal trabállase en todas as materias xa que o entorno dixital é a base de onde parten todos os contidos. Ademáis, supón un obxectivo en sí mesmo xa que se traballarán o bo uso das tecnoloxías e das redes sociais, así como os seus riscos e a súa implicación na vida do alumnado.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita á sala de mobilidade	Permite coñecer de primeira man cómo funciona a seguridade vial na nosa cidade a través das múltiples cámaras existentes. Ademais, se traballarán as normas e as condutas cívicas a ter nos desplazamentos, tanto a bici, en coche ou a pé.	X		
Visita ao acuario	Permite traballar o respecto polo medio ambiente, concretamente polo entorno acuático.	X		
Visita ao Parlamento de Galiza	Permitirá coñecer de primeira man o funcionamento dunha institución onde se traballan os valores democráticos.		X	
Excursión fin de curso	Excursión dun día que permitirá traballar a convivencia de todo o grupo en momentos sociais que non son habituais a diario como, por exemplo, a comida, paseos en grupo, etc. Tamén o respecto polo medio ambiente e as condutas responsables no entorno físico que visitamos.			X

Observacións:

Ademais das posibles saídas xa establecidas que se recollen arriba ou que poidan xurdir, as conmemoracións que se van levar a cabo no centro van ter un papel moi importante nesta materia, xa que as diferentes propostas a nivel de centro se aproveitarán para traballar os contidos reflexados no apartado correspondente na aula.

As conmemoracións relacionadas coa materia de Valores cívicos e éticos son as seguintes:

23 de setembro: Día Internacional da lingua de signos

20 de novembro: Día Universal da Infancia

25 de novembro: Día Internacional contra a Violencia de xénero.

Do 30 ao 7 de decembro: Constitución e Estatuto de autonomía de Galicia.

3 de decembro: Día Internacional das Persoas con discapacidade.

10 de decembro: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.

24 de xaneiro: Día Internacional da Educación

30 de xaneiro: Día escolar da non violencia e a Paz.

8 de marzo: Día Internacional da muller.

15 de marzo: Día Mundial dos dereitos do consumidor.

21 de marzo: Día da árbore

7 de abril: Día Mundial da Saúde

2 de maio: Día Internacional contra o Acoso Escolar

5 de xuño: Día Mundial do Medio Ambiente

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Se realiza unha avaliación inicial a principio de curso para axustar a programación, na que se ten en conta o informe da titoría anterior e o equipo de Orientación do centro

Contextualización dos contidos á vida cotiá
Metodoloxía empregada
Aplicación dos criterios de avaliación e de cualificación de acordo ao propostos na programación
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Uso de diferentes materiais para introducir e desenvolver as diferentes temáticas
Medidas de atención á diversidade
Utilización de recursos e estratexias multinivel adaptadas ao alumnado e á súa diversidade
Emprego de instrumentos de avaliación adaptados á diversidade
Clima de traballo na aula
Grao de motivación do alumnado
Implicación do alumnado no traballo cooperativo
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Grao de coordinación dos mestres de nivel
Grao de seguimento das familias da evolución do alumnado

Descrición:

Estes indicadores de logro pretenden avaliar aspectos como a adecuación da proposta educativa ás características do grupo, a idoneidade das metodoloxías empregadas en cada momento, o grao de participación de alumnado e familias no proceso de ensino ou a adecuada resposta ás necesidades específicas do alumnado.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Farase un seguimento da programación mensual, en reunión de ciclo, onde se comente a evolución da mesma se é positiva ou é preciso facer algunha modificación, o que quedará recollido en acta.

Ademáis, a nivel trimestral analizaremos se se cumpriu a temporalización prevista. No caso de non cumprir esta temporalización, analizaremos as posibles causas e proporemos as medidas correctoras necesarias para acadar a temporalización prevista na seguinte avaliación ou, se estamos na última avaliación, para incluír as modificacións necesarias na programación do vindeiro curso.

Dentro das razóns reais que deberemos analizar para saber o porqué non somos capaces de manter a temporalización prevista, son, entre outros, os seguintes:

- Número e duración das actividades propostas.
- Nivel de dificultade das actividades propostas.
- Interese e motivación do alumnado
- Tipo de actividades propostas.
- Existencia de efemérides.
- Medidas de atención á diversidade previstas,
- Participación en programas externos.
- Metodoloxía que se aplica.

9. Outros apartados